© Het Oogziekenhuis Rotterdam, juni 2020

het oog ziekenhuis rotterdam

Schiedamse Vest 180

3011 BH Rotterdam

T +31 (0)10 401 77 77

www.oogziekenhuis.nl

Medicatie bij behandeling van uveïtis en scleritis

Deze folder geeft u informatie over de medicatie bij de behandeling van uveïtis en scleritis.

Diagnose

De oogarts heeft bij u uveïtis of (epi)scleritis vastgesteld.

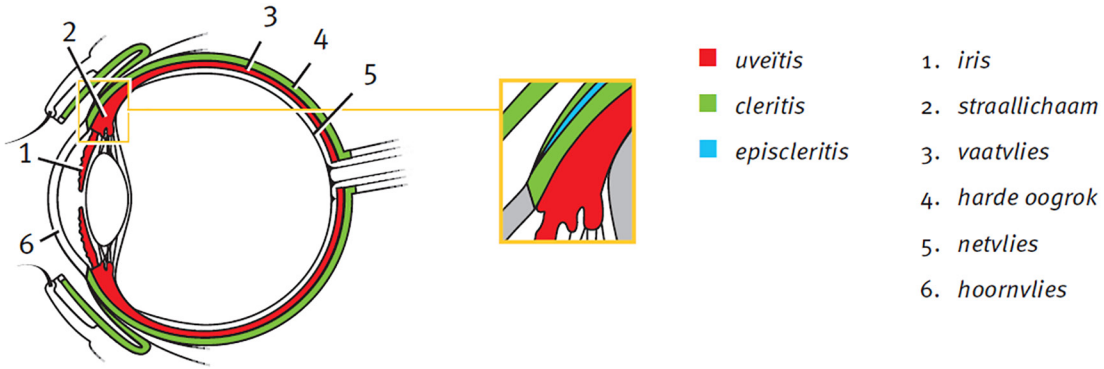
Uveïtis

Uveïtis is een oogontsteking van één of meerdere onderdelen aan de binnenzijde van het oog: de iris, het straallichaam, het vaatvlies en mogelijke aangrenzende lagen van het oog. Uitgebreide informatie over uveïtis vindt u in een aparte folder.

(Epi)scleritis

Scleritis is een ernstige oogontsteking van de drie buitenste lagen van het oog. Zowel de conjunctiva (bindvlies), de episclera en de sclera (harde oogrok) zijn aangetast. Het oogwit is rood en gezwollen. Meestal presenteert de aandoening zich aan de voorkant van het oogwit, maar soms komt het ook voor aan de achterkant van het oogwit.

Bij episcleritis is alleen het vlies onder het bindvlies ontstoken, de episclera. In het oogwit ontstaat een dieprode vlek. Dit is een acute, relatief milde ontsteking, maar kan vaak terugkeren.

Oorzaken

De ontstekingen kunnen op twee manieren veroorzaakt worden:

1. Door een besmetting van buitenaf: een infectie door een virus (zoals herpes), bacterie (zoals tuberculose), schimmel of parasiet (zoals toxoplasmose).
2. Een ontsteking die het lichaam zelf op gang brengt, doordat het afweersysteem van het lichaam (immuunsysteem) antistoffen gaat produceren tegen lichaamseigen stoffen. Vaak gebeurt dit om onbekende redenen. Deze ziekten worden auto-immuunziekten genoemd.

Behandeling

Als de uveïtis of scleritis wordt veroorzaakt door een besmetting van buitenaf, dan zal de ontsteking met antibiotica of antivirale medicatie behandeld worden.

Meestal gaat het echter om een ontsteking die wordt veroorzaakt door het eigen lichaam, dus zonder micro-organisme. Dan wordt de ontsteking met ontstekingsremmers behandeld. Ontstekingsremmers zijn beschikbaar in oogdruppels, injecties (in en rond het oog), tabletten en capsules, infusen en injecties in de huid of spier. Afhankelijk van de aard en ernst van de ontsteking overlegt de arts met u welke medicatie en toedieningsvorm het meest voor u geschikt is.

Ontstekings-remmers

Op de website www.oogheelkunde.org is de nationale richtlijn uveïtis te vinden, waarin de meest gebruikte ontstekingsremmers tegen uveïtis en scleritis worden vermeld. Dit zijn onder andere:

- Prednison en daarop lijkende geneesmiddelen (de steroïden)
- Cycloplegica (om de pupil te verwijden)
- NSAID's (niet steroïdale anti-inflammatoire medicatie)
- Azathioprine (imuran)
- Ciclosporine (neoral)
- Methotrexaat
- Anti-TNF alpha medicatie (humira, infliximab)
- Plaquenil
- Cellcept (Mycofenolaatmofetil), myfortic
- Endoxan
- MabThera (Rituximab)
- IntronA (Interferon)

Off-label medicatie

Omdat uveïtis en scleritis zeldzame aandoeningen zijn (de kans op uveïtis is minder dan 1 op 2.000 mensen en de kans op scleritis minder dan 1 op 10.000 mensen), zijn er door de producenten van deze medicijnen vrijwel geen klinische studies gedaan naar het gebruik van deze medicijnen bij uveïtis of scleritis.

De onstekingsremmers zijn dus niet officieel geregistreerd als medicijn tegen uveïtis of scleritis, maar zijn in Nederland en Europa wel getest en goedgekeurd op andere auto-immuunziekten zoals reuma, psoriasis of de ziekte van Crohn (een darmziekte). Daarnaast zijn oogdruppels vaak uitvoerig getest in de zorg bij operaties, om een snellere genezing te realiseren en ontsteking na de operatie te vermijden, of bij andere ontstekingsziekten aan de buitenkant van het oog.

De medicatie is dus getest en veilig bevonden, de bijwerkingen zijn bekend evenals de contra-indicaties (andere ziekten of geneesmiddelen die verstoord kunnen worden bij gebruik van deze medicijnen). Alleen in de bijsluiter van het medicijn zult u dus heel vaak geen vermelding van het gebruik bij uveïtis of scleritis toegelicht zien. Daarom wordt het gebruik van deze medicatie 'off label' genoemd.

Wanneer u off-label medicatie voorschreven krijgt, zal de arts u hierover informeren. Ook zal de arts u informatie geven over de voor- en nadelen en de eventuele bijwerkingen. De bijwerkingen die in de bijsluiter voor uveïtis en scleritis staan aangegeven komen veelal overeen.

Niet-geregistreerde medicatie

Bij enkele ernstige vormen van uveïtis of scleritis bestaat de noodzaak om uit te wijken naar niet-geregistreerde medicatie. Dit zijn nieuwere medicijnen die (nog) niet in Europa of Nederland zijn geregistreerd. Wanneer dit aan de orde is, wordt er in samenspraak met de apotheker aan het ziekenhuis om toestemming gevraagd om de niet-geregistreerde medicatie toe te staan bij uw behandeling. Ook u als patiënt moet (schriftelijk) akkoord zijn met het gebruik van de niet-geregistreerde medicatie. Bij het gebruik van niet-geregistreerde medicatie moet er eerst toestemming worden verleend door de Inspectie voor de Gezondheidszorg.

Onderzoek

In Het Oogziekenhuis Rotterdam wordt wetenschappelijk onderzoek verricht. Dit betekent dat wij regelmatig meedoen aan (internationaal) geneesmiddelenonderzoek. Op het moment dat wij onderzoek gaan doen naar nieuwe vormen van medicatie tegen uveïtis of scleritis, dan zullen wij u hierover informatie. U heeft dan de vrije keuze om wel of niet aan het onderzoek mee te doen.

Meer info

Heeft u na het lezen van deze folder nog vragen, noteer deze en stel ze bij uw eerstvolgende afspraak bij de oogarts.

De informatie in deze folder kunt u terugvinden op www.oogziekenhuis.nl.